

Vzdělávací oblast: Člověk a společnost

Předmět: DĚJEPIS

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové vymezení předmětu

Vyučovací předmět **dějepis** je součástí vzdělávací oblasti **Člověk a společnost**. Dějepis vede žáky k systematickému poznávání dějinného vývoje společnosti, k objasňování příčin změn vývoje v jednotlivých částech světa a etapách historického vývoje společnosti. Pomáhá chápat zákonitosti, příčiny a důsledky historických i současných událostí. Směřuje k vytváření objektivního, otevřeného a kritického myšlení i logického uvažování.

Časové vymezení předmětu

Předmět dějepis je vyučován jako samostatný předmět v 6., 7., 8. a 9. ročníku s celkovou hodinovou dotací 7 hodin, a to po dvou hodinách týdně ve 6., 7. a 9. ročníku a jedné hodině týdně v 8. ročníku.

Organizační vymezení předmětu

Ve výuce se užívají formy a metody práce podle charakteru učiva a vzdělávacího cíle:

- výklad učitele a následná diskuse
- frontální výuka s mapami a jinými demonstračními pomůckami
- samostatná a skupinová práce
- individuální řešení zadaných úkolů
- projekty na vybraná témata
- práce s dějepisnými atlasy
- vyhledávání informací v literatuře a na internetu, domácí úkoly
- didaktické hry
- videozáznamy
- exkurze

Možné evaluační nástroje

- ústní zkoušení
- pozorování žáka
- analýza písemných prací – testy, projekty
- hodnocení samostatných a skupinových prací a projektů
- autoevaluace žáka

Mezipředmětové vztahy:

- **český jazyk:** úroveň slovního vyjadřování a všech písemností, provázání výuky lit. vých. a písemné dokumenty v literatuře a 0historii, řecké divadlo

- **zeměpis:** historické mapy, světová náboženství, zámořské objevy, rasismus, antisemitismus, xenofobie, moderní doba – ekonomické a politické souvislosti, významné kulturní památky
- **výtvarná výchova:** estetická úroveň projektů, úkolů a referátů, umění (např. typická architektura) v různých částech světa, kulturní památky
- **občanská výchova:** formy vlády a státní moci, volby, EU, mezinárodní organizace, globální a lokální problémy současnosti, rasismus, xenofobie
- **hudební výchova:** hudba charakteristická pro různá historická období v různých částech světa
- **cizí jazyky:** jazyk mapy – cizí názvy států, měst, řek
- **fyzika:** významní astronomové a pojetí sluneční soustavy v dané době
- **přírodopis:** vznik sluneční soustavy, vývoj člověka a jeho vliv přírodu a životní prostředí
- **tělesná výchova:** starověké olympijské hry
- **matematika:** grafické znázornění časových posloupností (časové přímky)
- **informatika:** využití informačních technologií při vyhledávání informací a zpracování projektů, úkolů a referátů
- **OČMU:** povodně, zemětřesení a sopečná činnost

Průřezová témata:

Osobnostní a sociální výchova - OSV

Osobnostní rozvoj

OSV 1 Rozvoj schopnosti poznávání: cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, dovednosti zapamatování, dovednosti pro učení.

Sociální rozvoj

OSV 8 Komunikace: aktivní naslouchání, dovednosti pro sdělování, monolog i dialog, komunikace v různých situacích (informování a vysvětlování).

OSV 9 Kooperace a kompetice: rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci (podřízení se, vedení a organizování práce skupiny – práce ve skupinách).

Výchova demokratického občana - VDO

VDO 2 Občan, občanská společnost a stát: Listina základních práv a svobod, práva a povinnosti občana, úloha občana v demokratické společnosti, základní principy a hodnoty demokratického, politického systému.

VDO 3 Principy demokratické jako formy vlády a způsobu rozhodování: demokracie, diktatura a anarchie, principy demokracie.

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech - VMEGS

VMEGS 1 Evropa a svět nás zajímá: zážitky a zkušenosti z Evropy a světa, místa, události a artefakty v blízkém okolí mající vztah k Evropě a světu, naši sousedé v Evropě, lidová slovesnost, zvyky a tradice národů Evropy.

VMEGS 2 Objevujeme Evropu a svět: naše vlast a Evropa, evropské krajiny, Evropa a svět.

VMEGS 3 Jsme Evropané: kořeny a zdroje evropské civilizace, klíčové mezníky evropské historie.

Multikulturní výchova - MKV

- MKV 3 Etnický původ: rovnocennost všech etnických skupin a kultur, odlišnost lidí, ale i jejich vzájemná rovnost, základní informace o různých etnických a kulturních skupinách žijících v české a evropské společnosti, projevy rasové nesnášenlivosti – rozpoznávání a důvody vzniku.
- MKV 4 Multikulturalita: multikulturalita současného světa a předpokládaný vývoj, multikulturalita jako prostředek vzájemného obohacování.

Environmentální výchova - EV

- EV 1 Ekosystémy: lidské sídlo – město – vesnice, kulturní krajina.
- EV 2 Základní podmínky života: voda (význam vody pro lidské aktivity) a přírodní zdroje (zdroje surovinové a energetické, jejich vyčerpatelnost).
- EV 3 Lidské aktivity a problémy životního prostředí: zemědělství a životní prostředí, průmysl a životní prostředí (průmyslová revoluce).

Mediální výchova

Tematické okruhy receptivních činností

- MV 1 Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení: pěstování kritického přístupu ke zpravodajství.

Klíčové kompetence a výchovně vzdělávací strategie pro jejich rozvoj

Kompetence k učení

- vedeme žáky k samostatnému získávání, třídění, zpracovávání a vyhodnocování informací vhodnými metodami
- vedeme žáky k vyvozování souvislostí mezi historickými jevy a jejich vlivem na současnost
- vedeme žáky k nalézání souvislostí mezi získanými poznatky a jejich využitím v praxi
- dbáme na používání obecně užívaných termínů (odbornou terminologií)
- vedeme žáky k využívání vlastních zkušeností a poznatků z jiných předmětů

Kompetence k řešení problémů

- nabízíme žákům možnost vyhledávání a kombinování informací z různých informačních zdrojů
- vytváříme podmínky k využívání metod, při kterých docházejí k objevům, řešením a závěrům sami žáci

Kompetence komunikativní

- dbáme na používání správné terminologii
- vedeme žáky k účinné vzájemné komunikaci i komunikaci mezi sebou
- nabízíme žákům možnosti skupinové práce

- vedeme žáky k naslouchání a respektování názorů druhých
- umožňujeme žákům interpretaci či prezentaci vlastních názorů, různých textů, obrazových materiálů, grafů a jiných forem záznamů v ústní i písemné podobě

Kompetence sociální a personální

- nabízíme žákům možnosti skupinové práce a vedeme je k aktivní práci ve skupině
- vedeme žáky k utváření pocitu zodpovědnosti za svá jednání
- vedeme žáky ke kritickému hodnocení své práce i práce ostatních
- vedeme žáky k ochotě pomoci a o pomoc požádat
- umožňujeme žákům podílet se na vytváření kritérií hodnocení a k následnému hodnocení svých výsledků
- dbáme na dodržování dohodnuté kvality, postupů, termínů
- vedeme žáky k občanské odpovědnosti za vytváření podmínek pro udržitelný rozvoj v lokálním a globálním měřítku

Kompetence občanské

- motivujeme žáky k ochraně kulturněhistorického dědictví
- vedeme žáky k aktivní účasti na kulturním dění
- prohlubujeme u žáků vztah k České republice jako své vlasti
- dbáme na dodržování pravidel slušného chování
- vedeme žáky k tomu, aby brali ohled na druhé
- vedeme žáky k pochopení práv a povinností

Kompetence pracovní

- vedeme žáky k vytváření pozitivního a odpovědného vztahu k práci
- motivujeme žáky k ochraně kulturních a společenských hodnot
- pomáháme žákům vypěstovat si základní pracovní návyky – organizace práce, navržení postupu a časového rozvržení práce, dodržování stanovených pravidla pro práci

V rámci předmětu dějepis nabízíme žákům následující soutěže, exkurze a projekty:

- **soutěže:** dějepisná olympiáda
- **možné exkurze:** např. muzea, výstavy, archeologická naleziště, hrady (např. Bouzov), Přemyslovský palác

Vzdělávací oblast: Člověk a společnost

Předmět: DĚJEPIS

Ročník: 6., hodinová dotace 2 h týdně

	Učivo	Přesahy a vazby: průřezová témata
Člověk v dějinách		
– uvede příklady potřeby dějepisných poznatků – orientuje se na časové ose – orientuje se v historické mapě – řadí historické epochy v chronologickém sledu – uvede příklady zdrojů informací o minulosti		OSV 1 Rozvoj schopnosti poznávání: cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění (<i>časová osa</i>).
Počátky lidské společnosti		
– objasní způsob obživy člověka zručného, vzpřímeného, rozumného a dnešního typu – popíše způsob lovu pravěkých lidí, způsob pohřbívání a vznik náboženství a kultury – rozliší přirozenou dělbu práce od společenské dělby práce – objasní význam zemědělství, chovu dobytka a řemesel – vysvětlí rozdíl mezi vývojem v Asii a v Evropě – popíše zpracování kovů a způsoby	Vývoj člověka – starší doba kamenná Mladší doba kamenná Střední Evropa v pravěku	OSV 8 Komunikace: aktivní naslouchání, dovednosti pro sdělování verbální i neverbální, monolog i dialog, komunikace v různých situacích (<i>informování a vysvětlování</i>). MKV 3 Etnický původ: rovnocennost všech etnických skupin a kultur, odlišnost lidí, ale i jejich vzájemná rovnost (<i>vývoj člověka</i>). EV 1 Ekosystémy: lidské sídlo – město – vesnice, kulturní krajina (<i>první vlivy člověka na krajinu</i>). EV 2 Základní podmínky života: voda (význam vody pro lidské aktivity) a přírodní (<i>využití kamene a kovů, přírodní podmínky a zemědělství</i>).

	Učivo	Přesahy a vazby: průřezová témata
opracování – uveďte příklady archeologických nalezišť u nás i ve světě		
Nejstarší státy – starověk (Mezopotámie, Egypt, Indie, Čína)		
– vyhledá a ukáže v mapě území nejstarších států na Zemi v souvislosti s vodními toky – chronologicky řadí jednotlivé etapy vývoje státu – popíše rozvoj zemědělství, obdělávání půdy, závlahové zemědělství, způsob obživy a využití kovů v hutnictví – výroba nástrojů, zbraní a šperků – vysvětlí princip dálkového obchodu – vysvětlí podstatu společenské dělby práce – zdůvodní vznik písma a jeho využití, vyjmenuje dochované písemnosti – vysvětlí princip chrámového, palácového hospodářství – vysvětlí pojem stát – vyjmenuje vzniklé vědní obory – zdůvodní stavby pyramid a způsobí mumifikace – popíše vládu králů – objasní důvody válčení – zdůvodní funkčnost buddhistických chrámů – lokalizuje Velkou čínskou zeď	Starověká Mezopotámie, Egypt, Indie a Čína Vznik státu Kultura Mezopotámie, Egypta, Indie a Číny Mezopotámie a Egypt Mezopotámie, Egypt, Indie, Čína Egypt – Stará říše Egypt – Nová říše Indie - náboženství Čína – obchod	OSV 8 Komunikace: aktivní naslouchání, dovednosti pro sdělování verbální i neverbální, monolog i dialog, komunikace v různých situacích (<i>informování a vysvětlování</i>). EV 2 Základní podmínky života: voda (<i>vliv přírodních podmínek na formování nejstarších států</i>).

	Učivo	Přesahy a vazby: průřezová témata
– vysvětlí jednoduché principy filozofie	Čína – náboženství a filozofie	
Antické Řecko		
– lokalizuje polohu Řecka na mapě – uvede nejvýznamnější památky, které se staly součástí světového kulturního dědictví – vysvětlí státní zřízení a rozvrstvení společnosti – uvede nejstarší písma – vyjmenuje písemné památky – zná postavy řecké mytologie – popíše řecké divadlo a rozdíl mezi tragédií a komedií – popíše příčiny válek v antickém světě a výchovu k vojenství – popíše směry řecké kolonizace a vývoj obchodu – objasní způsob obživy – objasní principy otroctví – objasní mnohobožství	Starověké Řecko – lokalizace, kultura, náboženství, státní zřízení – demokracie, války a expanze	OSV 9 Kooperace a kompetice: rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci (podřízení se, vedení a organizování práce skupiny – <i>práce ve skupinách</i>). VDO 2 Občan, občanská společnost a stát: úloha občana v demokratické společnosti, základní principy a hodnoty demokratického, politického systému (<i>demokracie ve starověkém Řecku</i>). VDO 3 Principy demokratické jako formy vlády a způsobu rozhodování: demokracie jako protiváha diktatury a anarchie, principy demokracie, základní kategorie fungování demokracie (<i>demokracie ve starověkém Řecku</i>). VMEGS 1 Evropa a svět nás zajímá: zážitky a zkušenosti z Evropy a světa, místa, události a artefakty v blízkém okolí mající vztah k Evropě a světu (<i>zážitky spojené s cestami žáků, olympijské hry atd.</i>). VMEGS 3 Jsme Evropané: <i>kořeny</i> a zdroje <i>evropské civilizace</i>, klíčové mezníky evropské historie.
Antický Řím		
– lokalizuje polohu Říma na mapě – vyjmenuje evropské jazyky – vysvětlí vznik křesťanství a význam bible – vyjmenuje indoevropské kmeny	Antický Řím – první osídlení, společenské rozvrstvení, republika, ovládnutí Středomoří, krize republiky, samovláda, císařství, vzdělanost, věda, kultura,	OSV 9 Kooperace a kompetice: rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci (podřízení se, vedení a organizování práce skupiny – <i>práce ve skupinách</i>). VDO 2 Občan, občanská společnost a stát: úloha občana

	Učivo	Přesahy a vazby: průřezová témata
– objasní rozvrstvení společnosti – vyjmenuje dochované písemnosti – popíše princip městského státu – vysvětlí příčiny vzniku republiky – objasní příčiny a průběh válek a strukturu vojska – objasní příčiny expanzí a jejich důsledky – vysvětlí příčiny krize republiky a postavení otroků, uvede příklad povstání – vysvětlí pojem samovlády – objasní princip císařství – zhodnotí rozvoj vzdělání a věd – uvede příklady literárních a kulturních památek	náboženství a umění.	v demokratické společnosti, základní principy a hodnoty demokratického, politického systému (<i>republika, samovláda, císařství</i>). VDO 3 Principy demokratické jako formy vlády a způsobu rozhodování: demokracie jako protiváha diktatury a anarchie, principy demokracie, základní kategorie fungování demokracie (<i>republika a císařství</i>). VMEGS 1 Evropa a svět nás zajímá: zážitky a zkušenosti z Evropy a světa, místa, události a artefakty v blízkém okolí mající vztah k Evropě a světu (<i>zážitky spojené s cestami žáků, náboženství, umění</i>). VMEGS 3 Jsme Evropané: <i>kořeny</i> a zdroje <i>evropské civilizace</i>, klíčové mezníky evropské historie.

Vzdělávací oblast: Člověk a společnost

Předmět: DĚJEPIS

Ročník: 7., hodinová dotace 2 h týdně

Rozpracované výstupy v předmětu	Učivo	Přesahy a vazby: průřezová témata
Středověká Evropa		
– zdůvodní příčiny zániku otrokářské společnosti – objasní situaci v evropských a asijských říších a vznik států – charakterizuje románský sloh – srovná a najde rozdíly mezi křesťanstvím a islámem – objasní důvody křížových výprav a jejich důsledky – objasní proces sjednocování v Čechách a složitou cestu k dohodě přemyslovských knížat – popíše vládu přemyslovských králů – uvede příklady rozkvětu Prahy za vlády Lucemburků – uvede příklady kultury českého státu – charakterizuje gotickou kulturu – objasní soupeření Anglie a Francie v pozdním středověku – uvede příklady kolonizace a způsob	Stěhování národů Franská říše, Arabská říše, Sámova říše, Velkomoravská říše, Byzantská říše, Kyjevská Rus, Anglie a Normané Český stát a kulturní vývoj Boje křesťanů s muslimy – křížové výpravy Český stát pod vládou přemyslovských králů Český stát za vlády Lucemburků Gotická kultura Stoletá válka Venkovská kolonizace a úloha	OSV 8 Komunikace: aktivní naslouchání, dovednosti pro sdělování verbální i neverbální, monolog i dialog, komunikace v různých situacích (<i>informování a vysvětlování</i>). OSV 9 Kooperace a kompetice: rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci (podřízení se, vedení a organizování práce skupiny – <i>práce ve skupinách</i>). EV 1 Ekosystémy: lidské sídlo – město – vesnice, kulturní krajina (<i>středověké vesnice a města</i>).

Rozpracované výstupy v předmětu	Učivo	Přesahy a vazby: průřezová témata
zakládání měst – zdůvodní příčiny husitské revoluce – vysvětlí pojem reformace – vyjmenuje výsledky husitské revoluce – objasní slabou vládu Jagellovců – charakterizuje renesanci	středověkých měst Husitská reformace Husitské války Český stát za vlády Jagellovců Italská renesance	

Vzdělávací oblast: Člověk a společnost

Předmět: DĚJEPIS

Ročník: 8., hodinová dotace 1 h týdně

Rozpracované výstupy v předmětu	Učivo	Přesahy a vazby: průřezová témata
Novověk		
– objasní příčiny a důsledky zámořských objevů – vysvětlí příčiny reformace v Evropě – vyjmenuje příslušníky Habsburské dynastie – odůvodní příčiny vedoucí k Třicetileté války a její důsledky – objasní příčiny anglické revoluce – vysvětlí rozdíl mezi monarchií, konstituční monarchií a republikou – charakterizuje barokní kulturu – uvede příklady panovnického absolutismu, – charakterizuje osvícenství – objasní příčiny vzniku Spojených států amerických a důsledky pro Evropu – objasní pojem kolonie – analyzuje příčiny Velké francouzské revoluce – vyjmenuje bitvy Napoleona – objasní pojem národního obrození – analyzuje příčiny revolučního roku 1848	Objevné plavby Reformační hnutí Nástup Habsburků na český trůn Třicetiletá válka a české povstání Anglie 16. a 17.století Barokní kultura Francie a Rusko jako kontinentální mocnosti Osvícenské reformy Vznik USA Velká francouzská revoluce a napoleonské války České země v době národního obrození Revoluce 1848 v Evropě	OSV 8 Komunikace: aktivní naslouchání, dovednosti pro sdělování verbální i neverbální, monolog i dialog, komunikace v různých situacích (<i>informování a vysvětlování</i>). OSV 9 Kooperace a kompetice: rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci (podřízení se, vedení a organizování práce skupiny – <i>práce ve skupinách</i>). VDO 2 Občan, občanská společnost a stát: Listina základních práv a svobod, práva a povinnosti občana, úloha občana v demokratické společnosti, základní principy a hodnoty demokratického, politického systému (<i>reformační hnutí, osvícenské reformy, národní obrození</i>). VDO 3 Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování: demokracie jako protiváha diktatury a anarchie, principy demokracie, základní kategorie fungování demokracie. VMEGS 1 Evropa a svět nás zajímá: <i>zážitky a zkušenosti z Evropy</i> a světa, místa, události a artefakty v blízkém okolí mající vztah k Evropě a světu, naši sousedé v Evropě, <i>lidová slovesnost, zvyky a tradice</i> národů Evropy. VMEGS 2 Objevujeme Evropu a svět: <i>naše vlast a Evropa</i>, evropské

Rozpracované výstupy v předmětu	Učivo	Přesahy a vazby: průřezová témata
v Evropě – zhodnotí průběh občanské války v USA – syntetizuje události které vedly ke sjednocení států v Evropě – popíše příčiny vzniku Rakousko-Uherska	Občanská válka v USA Sjednocení Itálie a Německa Bachovský absolutismus a vznik Rakousko-Uherska	krajiny, <i>Evropa a svět.</i> VMEGS 3 Jsme Evropané: kořeny a zdroje <i>evropské civilizace</i>, klíčové mezníky evropské historie. MKV 3 Etnický původ: rovnocennost všech etnických skupin a kultur, odlišnost lidí, ale i jejich vzájemná rovnost, projevy rasové nesnášenlivosti (<i>kolonizace, otroctví</i>). MKV 4 Multikulturalita: multikulturalita současného světa a předpokládaný vývoj v budoucnosti, multikulturalita jako prostředek vzájemného obohacování <i>vlivy cizích kultur např. původních obyvatel Ameriky</i>). EV 3 Lidské aktivity a problémy životního prostředí: zemědělství a životní prostředí, průmysl a životní prostředí (<i>průmyslová revoluce</i>).

Vzdělávací oblast: Člověk a společnost

Předmět: DĚJEPIS

Ročník: 9., hodinová dotace 2 h týdně

Rozpracované výstupy v předmětu	Učivo	Přesahy a vazby: průřezová témata
Moderní dějiny		
– charakterizuje funkci parlamentu a vládu v rakouské monarchii – posoudí rozdíl aktivní a pasivní politiky – vyjmenuje politické strany – objasní příčiny, které vedly ke vzniku první světové války – popíše průběh války a její důsledky – vysvětlí proces únorové a říjnové revoluce 1917 v Rusku – analyzuje příčiny rozpadu Rakousko-Uherska a vznik ČSR – popíše situaci ve světě po první světové válce, versailleský systém – analyzuje rozdíl totalitních režimů – objasní příčiny hospodářské krize – vyjmenuje válečné konflikty ve světě před druhou světovou válkou – popíše snahu Hitlera ovládnout svět – vysvětlí pojmy nacionalismus, antisemitismus, rasismus – kriticky posoudí zradu v Mnichově – objasní příčiny vedoucí ke druhé světové válce	České země v rakousko-uherské monarchii Cesta ke světové válce První světová válka Vývoj v Rusku Rozpad Rakousko-Uherska a vznik ČSR Hlavní rysy světových dějin po válce Fašismus – komunismus Světová hospodářská krize Okolnosti vzniku druhé světové války	OSV 8 Komunikace: aktivní naslouchání, dovednosti pro sdělování verbální i neverbální, monolog i dialog, komunikace v různých situacích (<i>informování a vysvětlování</i>). OSV 9 Kooperace a kompetice: rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci (podřízení se, vedení a organizování práce skupiny – <i>práce ve skupinách</i>). VDO 2 Občan, občanská společnost a stát: práva a povinnosti občana, úloha občana v demokratické společnosti, základní principy a hodnoty demokratického, politického systému (<i>fašismus, komunismus</i>). VDO 3 Principy demokratické jako formy vlády a způsobu rozhodování: demokracie jako protiváha diktatury a anarchie, principy demokracie, základní kategorie fungování demokracie (<i>fašismus, komunismus</i>). VMEGS 2 Objevujeme Evropu a svět: naše vlast a Evropa, evropské krajiny, Evropa a svět. VMEGS 3 Jsme Evropané: klíčové mezníky evropské historie (<i>války, hospodářská krize, komunismus</i>).

Rozpracované výstupy v předmětu	Učivo	Přesahy a vazby: průřezová témata
– popíše průběh války a lokalizuje nejdůležitější bojiště – nastíní důsledky války – analyzuje rozdělení světa železnou oponou – charakterizuje studenou válku – vysvětlí pojem dekolonizace – popíše proces nástupu komunismu v Československu – kriticky posoudí politické procesy – objasní vznik RVHP a Varšavské smlouvy, EHS a NATO – analyzuje příčiny vpádu vojsk Varšavské smlouvy do ČSSR – vysvětlí pojem samizdat, exil, disident a charta 77 – objasní příčiny sbližování západu s východem – posoudí postavení rozvojových zemí – objasní pojmy perestrojka a glasnost – vyjmenuje závažné problémy ohrožující lidstvo – posoudí důležitost procesu sjednocování – rozpozná vliv médií na každodenní život a politické dění – ujasnění si začlenění ČR do integračního procesu (vstup do EU)	Poválečné uspořádání světa Hlavní mezinárodněpolitické události ve 20.století Proces dekolonizace ve světě Nastolení komunistické moci v Československu Padesátá léta v Československu Uvolnění diktátorského režimu a následná normalizace Kultura, umění a věda Politické změny v 80.letech 20.století Globální problémy dnešní doby Proces sjednocování Evropy	MKV 3 Etnický původ: rovnocennost všech etnických skupin a kultur, odlišnost lidí, ale i jejich vzájemná rovnost, projevy rasové nesnášenlivosti (<i>fašismus, neofašismus</i>). MKV 4 Multikulturalita: multikulturalita současného světa a předpokládaný vývoj v budoucnosti, multikulturalita jako prostředek vzájemného obohacování. EV 3 Lidské aktivity a problémy životního prostředí: zemědělství a životní prostředí, průmysl a životní prostředí (<i>globální problémy</i>). MV 1 Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení: pěstování kritického přístupu ke zpravodajství (<i>současné globální problémy v médiích</i>).